

Sportkoepel Groningen
Postbus 60159
9703 BD Groningen
T 06 46027896

Groningen, 26 oktober 2022

Van: Sportkoepel Groningen

Aan: Projectgroep Sport050 / DMO / VGB, Christiaan van Ginneke

Onderwerp: Reactie op Concept Onderzoek 25-50m zwembad Kardinge

Inleiding

De uitwerking van de nieuwe Vitaliteitscampus Kardinge kent verschillende programmalijnen.

In de programmalijn Sport en Gezonde Leefstijl wordt beschreven dat er ten aanzien van zwemmen toegewerkt wordt naar een volwaardig 25meter-zwemaccommodatie.

De gemeenteraad heeft middels een aangenomen motie het college verzocht bij de verdere uitwerking ook de optie voor een 50 meter zwembad te onderzoeken en deze als volwaardige keuze voorgelegd te worden aan de raad.

Oordeel Concept Onderzoek

In maart 2022 heeft de Sportkoepel een reactie gegeven op de toen beschreven onderzoeksopzet, en daar concreet onderwerpen en aspecten genoemd waarvan wij vonden dat zij terug zouden moeten komen om een volledig inzicht in de materie te verkrijgen en een afgewogen keuze te kunnen maken.

In de beoordeling van dit conceptonderzoek heeft de Sportkoepel zich met name gericht op:

- Zijn alle relevante aspecten beoordeeld?
- Zijn de data correct en volledig?
- Zijn de conclusies gerechtvaardigd?
- Zijn er nog vervolgvragen / onderzoeken nodig?

De Sportkoepel is van oordeel dat het voorliggende onderzoek qua beschrijving van de aspecten een behoorlijk compleet beeld biedt.

Op bepaalde onderdelen, met name ten aanzien van de capaciteit, vindt de Sportkoepel de cijfermatige onderbouwing discutabel: er wordt ons inziens slechts met een beperkt deel van de cijfers van het capaciteitsonderzoek gerekend, zonder toe te lichten waarom. Wij zouden graag een correct gebruik van het capaciteitsonderzoek zien: de demografische ontwikkelingen vormen een belangrijk onderdeel daarvan en wordt in dit onderzoek geheel, naar wij vinden ten onrechte, buiten beschouwing gelaten. Het meenemen van de demografische ontwikkelingen maakt het beeld over bezetting en daardoor mogelijk ook (t.z.t.) het financiële plaatje een stuk rooskleuriger.

De Sportkoepel vindt het zinvol om de voorgestelde aanbevelingen, ook zonder vraag vanuit de raad, op te volgen. Hierbij zou naar onze mening de aanbeveling aan moeten worden toegevoegd om vanuit de demografische ontwikkeling te kijken naar de toekomstige behoefte aan badwater in 2035. Te meer omdat er ook wordt gezegd dat er niet wordt gedacht aan het uitbreiden van het aantal zwembaden wat nu voor handen is. Daarmee is het in feite nu of nooit.

Verder adviseren wij ook de KNZB en andere stakeholders/geïnterviewden het conceptonderzoek te laten lezen om vast te stellen of men correct geciteerd en geïnterpreteerd is.

De beoordeling van de afzonderlijke paragrafen is in de bijlage opgenomen.

Vervolg

Om een afgewogen keuze te kunnen maken, zou volgens de Sportkoepel, naast het opvolgen van de aanbevelingen die nog extra waardevolle toevoegingen aan het onderzoek leveren, ook nog een kritische blik op de kwantitatieve cijfers geworpen moeten worden: zowel op de uitgangspunten en aannames, als op de berekeningen zelf die voor ons niet altijd te volgen zijn.

Maar ook op de kwalitatieve uitkomsten, heeft de Sportkoepel nog wel de nodige vragen en opmerkingen. Wij zouden in een vervolgoverleg graag dieper ingaan op het conceptonderzoek en onze bevindingen.

Met vriendelijke groet,

Sportkoepel Groningen,
Bram Reudink
Emmy in 't Veldt
GP de Vries

Bijlage I - Beoordeling afzonderlijke paragrafen

Achtergrond

Het overzicht van de zwembaden geeft een eerste globaal beeld van de zwembaden en gebruik in de gemeente Groningen.

Wij zouden graag nog enkele aanvullende opmerkingen willen maken om aan te geven dat het gebruik van de verschillende zwembaden binnen de gemeente ook binnen één bad divers is, ook al zijn er zwaartepunten aan te wijzen.

- Het instructiebad van het Helperbad, ook wel het oude Helperbad genoemd, wordt ook door verenigingen door Sport050 voor trainingen en banenzwemmen gebruikt. Dit is niet altijd fijn, vanwege de hoge watertemperatuur op donderdag en vrijdag, en de aanloop daar naar toe (woensdagavond).
- In Sportcentrum Karding zwemmen ook de zwemmers van TTS Werkman
- Het Helperbad is met name een verenigingsbad in de late middag en avonden. En de hele vroege ochtenduren (tot 7:00 uur)
- Ook van De Parrel wordt veel gebruik gemaakt door verenigingen. En ook Karding kent gebruik door verenigingen
- Bij de activiteitenroosters wordt over verenigingen gesproken over 'trainingsactiviteiten'. Dit verhult de diversiteit aan activiteiten en diensten die verenigingen uitvoeren en aanbieden. Een deel van de verenigingen bieden ook leszwemmen aan of meer recreatief zwemmen. In die zin is er soms overlap met de diensten van S050.
- In de bijlage van het capaciteitsonderzoek ontbreken nog de uren voor de zwem- en polowedstrijden. Deze zitten niet in het reguliere rooster, maar worden wel gehoord.

- In paragraaf 2.2 wordt het aanbod in de omgeving benoemd en enkele uitspraken gedaan over aantrekkingskracht van een zwembad in de omgeving. De conclusie dat een bezoeker maximaal 20 minuten wil reizen voor een zwembad, moet ons inziens gerelateerd worden aan het aanbod dat geboden wordt. Voor aanbod dat dichterbij geboden wordt, zal men in het algemeen het dichtbij huis zoeken. Maar indien het aanbod anders en aantrekkelijker is (extra waarde biedt), dan is reistijd rekbaar. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het makkelijker is voor volwassenen om verder te reizen (en met de auto), dan voor kinderen en jongeren. Verder 'wijst' de gemeente de zwemverenigingen toe aan een bad. Zo zwemmen de leden van de vereniging in Ten Boer in het Helperbad.

Kwalitatief onderzoek

Visie en beleid

In de tussenconclusie staat dat de gemeente geen ambitie heeft om een zwembad met alleen topsportfaciliteiten of met een bovenregionale functie te realiseren. Maar er is wel de ambitie om hoogwaardige sportaccommodatie voor talentontwikkeling te bieden. Onder topsport binnen zwemmen denken wij aan de hoogtijdagen van Ranomi. Helaas hebben wij op dit moment geen zwemmers op dat niveau binnen de gemeente Groningen. Een 50m-bad is volgens ons niet 'sec' een topsportfaciliteit. Maar wel relevant voor talentontwikkeling binnen de zwemsport. En ook voor de oudere, fanatieke zwemmers een gewenste accommodatie. Ons inziens moet daarom niet de kleine groep die nu naar Drachten afreist, onder 'potentiële gebruikers' geschaard worden, maar de hele groep van geïnteresseerden die, voor nu alleen, binnen TriVia geïnventariseerd is: dus 50-60 personen. Dit klinkt weinig, maar dit zijn wel zwemmers die 40 weken per jaar gebruik willen maken van het 50m-bad.

Ten aanzien van de huidige trainingssituatie van TriVia in Drachten, dient vermeld te worden dat dit GEEN RTC-trainingen onder een RTC-trainer betreft. Meeverhuizen is, denken wij, dan ook helemaal geen vraag.

Capaciteitsonderzoek

Het capaciteitsonderzoek geeft aan dat er ten tijde van het onderzoek een wens voor 17 extra uur badwater was. Daarnaast wordt geconstateerd dat er in 2035, vanuit de geografische cijfers een tekort ontstaat op zowel water voor recreatief als zwemmen als wedstrijdwater. Voor verenigingen zou het om circa 6,5 uur extra in 2025, circa 10,5 uur in 2030 en circa 14,5 uur gaan.

Ten aanzien van de berekeningen, hebben wij nog de volgende opmerkingen:

- In de berekening van het capaciteitsonderzoek wordt gerekend met het oude Helperbad met 4 banen x 17 uur. Het is redelijker om van het nieuwe Helperbad uit te gaan: 5 banen x 17 uur. Dat is het bad waar de meeste trainingen plaats vinden. In plaats van 2 banen/25m extra, kom je dan uit op 2,5baan/25m extra.
Hoewel bovenstaande rekenom een manier is om de extra behoefte te berekenen, is een 1:1 vertaling naar extra banen in de breedte niet altijd direct de oplossing voor het tekort. Bij uitbreiding in de breedte van een groep zwemmers (bijvoorbeeld meer masters binnen 1 traininguur kunnen bedienen), is dit mogelijk wel een oplossing. Maar fundamentele uitbreiding richting extra groepen of nieuw productaanbod kan niet per definitie met 2 extra banen in de breedte gerealiseerd worden.
- De 'extra-behoefte-berekening' toegepast om de verwachting van 2030, bedraagt 1,4 baan/25 meter. Voor 2035 komen we uit op 2 banen/25 meter.
- Er is geen 'extra-behoefte-berekening' voor recreatief zwemmen uitgevoerd, maar de tabel laat daar ook een forse groei zien.

- Bovenstaande laat volgens ons zien dat de extra behoefte niet 2 banen/25m bedraagt, maar eerder 4 tot 5 banen.
- De verschillende mogelijke configuraties leveren de volgende extra banen op t.o.v. de huidige situatie op:
  - 8 x 25m : 2 extra banen
  - 6 x 50m : 6 extra banen
  - 8 x 50m : 10 extra banen
- Uitgaande van deze 4 tot 5 banen, waarbij de recreatiegroei nog niet is meegenomen, biedt een 8x25m-bad onvoldoende ruimte voor groei. Een 6 x 50m-bad levert 1 baan 'extra' op t.o.v. de verwachte vraag. En een 8 x 50m-bad levert 5 'extra' banen op t.o.v. de verwachte vraag.
- Deze getallen sluiten ook goed aan bij de opmerking van het capaciteitsonderzoek dat er in de toekomst meer reden dan nu is om een volledig extra wedstrijdbassin te realiseren. Het vervangen van een bestaand wedstrijdbad met vier of vijf banen door een bad met acht banen is echter ook een optie. Dit is een andere conclusie dan dat de huidige bezetting van de zwembaden in de gemeente zal dalen.

Ontwikkelingen en impact andere zwembaden

De keuze voor een spreiding van zwembaden, is voor ons nu een gegeven¹. Een verhuizing van TriVia-uren naar Kardinge zou een groot gat achterlaten, waarbij men verwacht dat dit niet 1-2-3 ingevuld kan worden. Dit gat is echter kleiner, wanneer men de extra behoefte zoals in het capaciteitsonderzoek schetst, in ogenschouw neemt.

Even los daarvan. De zin "Volgens TriVia is er momenteel een wachtlijst voor het Helperzwembad, waardoor bijvoorbeeld de vereniging voor reddingszwemmen nu niet alle uren kan afnemen". Het is ons niet duidelijk wat met deze zin bedoeld wordt.

Impact op andere zwembaden in de regio.

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- De kaart laat zien dat er heel weinig 50m-baden zijn in het Noorden.
- Op basis van de huidige ledenaantallen in de regio, ziet men geen potentiële doelgroepen. Vanuit een ander perspectief kan ook gesteld worden, dat een zwembad met meer faciliteiten tot een groei van de verenigingen in de omliggende gemeentes kan leiden: het kan de ambitie vergroten, en samenwerkingsverbanden doen groeien.
- De gemeente Smalingerland en Topsport Noord zijn niet tegen een 50m-bad, zolang het zich niet richt op topsporttalentontwikkeling en eventuele topsportwedstrijden. Vooralsnog denkt de Sportkoepel dat zonder topsporttalentontwikkeling (lees RTC/TCO-functie) een 50m-bad in Groningen ook levensvatbaar is. Zeker geredeneerd vanuit de verwachte bevolkingsaanwas door nieuwbouw.
- De Sportkoepel ondersteunt het voorstel voor een verder onderzoek naar 'extra' gebruikers of verschuiving van gebruikers in het 'zwembadlandschap'. Ons verzoek is wel om de verenigingen ook naar hun wensen t.a.v Kardinge te vragen. Kardinge ligt voor zwemvereniging Ten Boer veel gunstiger dan het Helperbad, en mogelijk willen zij ook op doordeweekse (winter)avonden in de gemeente Groningen trainen.

---

¹ Vermeld kan worden, dat een dergelijke situatie in Gouda tot een andere keuze heeft geleid, namelijk één grote zwemvoorziening.

- In de beoordeling van de verenigingen die eventueel in Groningen gebruik zouden willen maken van een 50m-bad, zijn er enkele verenigingen waarvoor de afstand naar Drachten net zo ver is als de afstand naar Groningen. Men zou dan dus net zo makkelijk naar Drachten kunnen gaan. Wat niet duidelijk is, hoeveel capaciteit Drachten heeft voor regio-verenigingen.

Varianten en multifunctionaliteit

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- De conclusie dat een 50m-bad, vanwege de watertemperatuur, met name op banenzwemmers en verenigingen gericht zal zijn, hoeft niet als beperking te worden gezien.
- Een combinatie met een golfslagbad achten wij, los van het feit dat je dan geen beweegbare bodem kan hebben, en ook voor dit soort recreatief zwemmen de badwatertemperatuur in het algemeen hoger is, niet slim om de reden dat de doelgroepen elkaar te veel bijten: wat heeft voorrang? Wedstrijden of recreatief zwemmen?

Kwantitatief onderzoek

Het kwantitatieve onderzoek zoomt in op de ruimtelijke impact, de kosten en de baten. Daarbij worden de varianten van 8x25m-banen en 8x50m-banen tegen elkaar afgezet.

Ruimtelijke impact

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- Op pagina 25 wordt gesteld dat 8x25m-banen beter bij de conclusies van het capaciteitsonderzoek past. In de tussenconclusie wordt dit nog eens herhaald. Deze uitspraak is, zoals eerder beargumenteerd, niet correct, en behoort ook niet in een paragraaf over kwantitatieve aspecten thuis.
- De inbedding van een 50m-bad in de gebiedsvisie zou, tussen de regels lezend, een uitdaging kunnen vormen. Indien de gebiedsvisie de beperkende factor zou zijn om een 50m-bad te realiseren, zien wij onze vermoedens dat de vervanging / realisatie van een mooi, goed nieuw sportcentrum Kardingse verdrongen wordt door een brede gebiedsvisie, helaas bewaarheid worden.
- Daarbuiten: in de diverse sessies over de gebiedsvisie, is gesteld dat er ruimte zou zijn/blijven voor een eventueel 50m-bad. Wij zien het dan ook als een omissie om niet op voorhand de 2 varianten in getekend te hebben / expliciet benoemd te hebben.

Investeringsraming

De cijfers in de investeringsraming zijn voor ons niet te controleren.

Hoewel de investeringsraming met name gebruikt wordt om de extra kosten af te kunnen zetten tegen de extra inkomsten, en zo de delta inzichtelijk te maken, zouden wij de extra investering ook willen afzetten tegen het totaal aan investeringen van het sportcentrum cq. zwembad: hoeveel procent extra is het op de totale verwachte investeringssom? En wat is de huidige gemeentelijke (en landelijke) gemiddelde verhouding tussen de investering van sportaccommodaties en de bijdrage door verhuur? Door het enkel alleen te betrekken op de uitbreiding van het zwembad, krijgt de lezer slechts een gedeelte van het verhaal gepresenteerd.

Exploitatieraming

Extra Inkomsten-/batenraming

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- De berekening is gebaseerd op 36 weken. Is dat correct? Een gemiddelde van 40 weken is ook gangbaar.
- Onduidelijk is of naast de reguliere trainingen ook wedstrijduren in de opgave van TriVia zit. En zo niet, of dat nog een substantiële plus op zou kunnen leveren. Dit geeft tevens een (deel)bezetting in het weekend. De berekening van 20 uur à €200,- en 20 uur à €75,- kunnen wij niet helemaal volgen.
- In de berekening staat dat TriVia 40 uren in het 50m-bad gaat huren. En daarnaast zouden nog enkele verenigingen kunnen gaan huren. Uitgaande van huur door verenigingen vanaf 17:00 uur (zoals nu i.h.a.) tot 22:30 en dat 5 dagen per week, komen wij op 27,5 uur uit. Waar komt die andere 12,5 + 4 uur vandaan? Deels ochtenduren zoals nu (voor 7:00 uur)?
- Het is onduidelijk hoe het 8x25m-bad scenario er in totaal uitziet: TriVia gaat 20 uur meer huren in Karding, maar wat is het effect op Helperbad? Geen, want 100% in te vullen met andere verenigingen?
- TTS kan mogelijk ook voor hun zwemtalenten (naast de polotalenten) het 50m-bad huren. Is hier al navraag naar gedaan?
- Het is onduidelijk of de groei zoals het capaciteitsonderzoek verwacht, in de cijfers zijn meegenomen. Evenals de demografische ontwikkeling richting 2035. Wij vermoeden van niet
- Er wordt gesteld dat de extra zwemcapaciteit van een 50 meter bad (slechts) voor 56 uur per week benut gaat worden. Hiermee is er nog ruimte (m.n. op doordeweekse dagen overdag en in het weekend) van circa 33 uur per week. Door het meenemen van de verwachte groei zoals het capaciteitsonderzoek voorreken, wordt de verhouding van de uren benut/onbenut ook anders.

Extra operationele kostenraming

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- 2 FTE extra lijkt veel, zeker gezien de situatie dat een deel van de uren door verenigingen gehuurd wordt, en die hun eigen toezichthouders hebben. 1 tot 1,5 FTE lijkt realistischer.

Eindtotalen

Het geraamde operationele resultaat komt bij de gehanteerde cijfers uit op €24.000,- negatief.

Wanneer er uitgegaan wordt van 40 weken huur door TriVia levert dat extra € 17.000,- baten op. Wanneer uitgegaan wordt van 1,5 FTE i.p.v. 2 FTE extra personeel, levert dat € 12.500,- minder kosten op. Het operationele resultaat zou daarmee positief uitvallen in plaats van negatief. Het resultaat inclusief afschrijvingen komt dan bijna €30.000,- minder negatief uit op € 111.500,-.

Afwegingskader en aanbevelingen

Afwegingskader

In het afwegingskader worden de resultaten uit de verschillende paragrafen nog eens op een rijtje gezet. De opmerkingen die we daar geplaatst hebben, zijn ook hier weer van toepassing.

We hebben nog wel enkele aanvullende punten:

Bij 3.3 staat bij de kolom 50m nu 6 banen genoemd. Elders wordt toch van de configuratie 8 banen uitgegaan?

Samenvatting

In de samenvatting staat "De aangegeven extra behoeftes aan wedstrijdbadwater is in het capaciteitsonderzoek berekend dat 2 extra 25 meter banen volstaan.". Dit is niet correct. Deze 2 banen is berekend op basis van de op dat moment extra behoefte aan badwater van verenigingen én op 4 banen in plaats van de gangbare 5 banen van het nieuwe Helperbad. Wij zijn van mening dat de totale behoefte,

Sportkoepel Groningen
Postbus 60159
9703 BD Groningen
T 06 46027896

inclusief de verwachte toekomstige behoefte in ogenschouw genomen moet worden en niet alleen de behoefte op dit moment.